

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОЄКТ USAID «ГОВЕРЛА» МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ У ФОКУСІ

Україна продовжує демонструвати виняткову стійкість, і з початком холодних зимових місяців ми хочемо ще раз відзначити хоробрість українців.

Російські атаки на Україну знищили будинки, заводи, лікарні та об'єкти інфраструктури по всій країні. Окрім руйнування життя українців, це призвело до величезної кількості відходів, з якими слід безпечно поводитися. Однак відповідальність за поводження з ними збільшить навантаження на центральні та місцеві органи влади, які й без того обтяжені безліччю пов'язаних із війною обов'язків. Проєкт USAID «ГОВЕРЛА» надає підтримку територіальним громадам у поводженні з твердими побутовими відходами через сприяння удосконаленню законодавства, укладання угод про співробітництво, інформування громадськості, а також через місцевий економічний розвиток. Ми віримо, що будівельні відходи за умови ефективного поводження з ними можуть допомогти створювати нові робочі місця та економічні можливості, зменшити загальні витрати на будівництво, видатки на утилізацію, вплив на навколишнє середовище, пов'язаний з демонтажем і транспортуванням сміття від розчищення завалів на звалищах. У цьому віснику ми пропонуємо огляд законодавства з поводження з відходами та пов'язаної з цим діяльності, що підтримує Проєкт USAID «ГОВЕРЛА».

Габріель Абрагам,
Керівник Проєкту USAID «ГОВЕРЛА»

У ФОКУСІ

СТАН СИСТЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Відходи є серйозною проблемою для України. В економіці країни переважають ресурсномісткі галузі, які виробляють величезну кількість відходів.

Щорічно в Україні утворюється приблизно **400** мільйонів тонн сміття. Переробляючи лише **6%** сміття, Україна відстає від середньоєвропейського показника, що становить **40%**¹.

Більшість сміття потрапляє на одне з 6 тисяч сміттєзвалищ в Україні. Проте в 5% цих сміттєзвалищ місткість вже перевищена, а 30% з них не відповідають стандартам екологічної безпеки. Через обмеження місткості сміттєзвалищ частина відходів потрапляє на несанкціоновані звалища.

Війна ускладнила проблеми поводження з твердими відходами в Україні, зокрема через утворення величезної кількості відходів, для яких не існує налагодженої інфраструктури утилізації, переробки чи вторинного використання. Ці відходи, включно з

небезпечними медичними й будівельними матеріалами, електронними відходами, залишками та компонентами транспортних засобів, загрожують переповнити вже заповнені сміттєзвалища та неминуче призведуть до масованого незаконного звалення відходів. Окрім фінансового ефекту, це матиме значні негативні наслідки для навколишнього середовища та здоров'я людей.

Уряд України визнає, що розв'язання згаданих проблем є вкрай важливим для відновлення країни. У червні 2022 року Верховна Рада України (ВРУ) ухвалила Закон «Про управління відходами» № 2320-ІХ. Цей Закон спрямований на узгодження національної політики поводження з відходами з регламентами країн ЄС, усунення екологічних загроз і досягнення цілей сталого розвитку. Він призначений створити належну інфраструктуру для об'єктів поводження з відходами як на національному, так і на регіональному рівнях, а також на залучення іноземних інвестицій, необхідних для розвитку та зміцнення цього сектору. Цей Закон також дозволяє органам місцевого самоврядування відігравати більш важливу роль у поводженні з відходами.

Проект USAID «ГОВЕРЛА» працює з органами місцевого самоврядування над вирішення цих проблем для того, щоб створити екосистему, яка здатна покращувати навколишнє середовище та сприяти місцевому розвитку. Проект проводить тренінги для органів місцевого самоврядування, зокрема щодо механізмів співробітництва, які допоможуть створити потенціал для ефективного надання послуг у сфері управління відходами.

У найближчі місяці Проект USAID «ГОВЕРЛА» продовжить надавати підтримку через:

розроблення актів органів місцевого самоврядування для ефективної реалізації повноважень у сфері управління відходами;

розроблення інструментів поводження з відходами та проведення навчання;

підтримку розробки планів поводження з відходами для громад (з кількістю жителів понад 25 тисяч);

посилення міжмуніципального співробітництва; адвокацію розблокування системи дозволів на поводження з відходами, щоби вивести на ринок нових постачальників відповідних послуг².

підвищення обізнаності щодо питань поводження з відходами та їхнього впливу на довкілля;

адвокацію сортування та вторинного використання сміття.

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics

² Дозволи операторам з поводження з відходами не видаються з 2014 року.

КОМПОНЕНТ АНАЛІЗУ ТА РОЗРОБКИ ЗАКОНОДАВСТВА

Що зроблено: **Проаналізовано 4 нормативно-правові акти**

1

Законопроект «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та інших законів України щодо утворення та засад функціонування Фонду відновлення та стимулювання розвитку регіонів і територій» № 8085

Вплив: створення законодавчої бази для Фонду відновлення, який інвестуватиме та стимулюватиме регіональний розвиток.

2

Законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку зарахування податку на доходи фізичних осіб» № 8122

Вплив: забезпечення справедливого розподілу податкових надходжень між місцевими бюджетами шляхом удосконалення моделі розподілу податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) (на основі реєстрації місця роботи).

3

Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення порядку нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб» № 8122-1

Вплив: підвищення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування за рахунок запровадження нового підходу до розподілу ПДФО, який забезпечує сплату ПДФО для працівників юридичних осіб, розташованих на території громади.

4

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення стратегій регіонального розвитку та планів заходів з їх реалізації» № 932. Команда Проекту подала пропозиції до Міністерства розвитку громад та територій, що відображають зміни до Закону України «Про засади державної регіональної політики», і наголосила на важливості стратегічного та бюджетного планування

Вплив: пропозиції спрямовані на забезпечення залучення органів місцевого самоврядування та асоціацій до розробки стратегій регіонального розвитку, а також підготовки відповідних місцевих бюджетів відповідно до стратегій регіонального розвитку.

КОМПОНЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО РОБОТИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- Проведені програми стажування молоді в Боратинській та Шацькій радах (Волинська область) для розширення можливостей молоді та посилення їх впливу на місцеве самоврядування.
- Проведені тренінги для понад 60 ОГС Рівненської, Житомирської, Закарпатської та Одеської областей для підвищення залучення громадян до прийняття рішень на місцевому рівні.
- Проведено програми інтеграції ВПО для громад за підтримки грантоотримувачів Проекту USAID «ГОВЕРЛА»:
 - **Європейський діалог** провів тренінги для молоді щодо соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у 10 партнерських громадах Львівської області. Заходи зібрали понад 2500 учасників;
 - **Волинський інститут права** провів інтеграційні програми для ВПО у 10 партнерських громадах. Заходи зібрали понад 470 учасників.

КОМПОНЕНТ

РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Волинська область

Боратинська
Горохівська
Ківерцівська
Любешівська
Локачинська
Шацька
Рожищенська
Доросинівська
Копачівська
Павлівська
Берестечківська

Львівська область

Бродівська
Добровірська
Козівська
Жидачівська
Золочівська
Городоцька
Оброшинська
Сокільницька
Рава-Руська
Жовківська
Миколаївська
Новояричівська
Куликівська
Яворівська

Чернігівська область

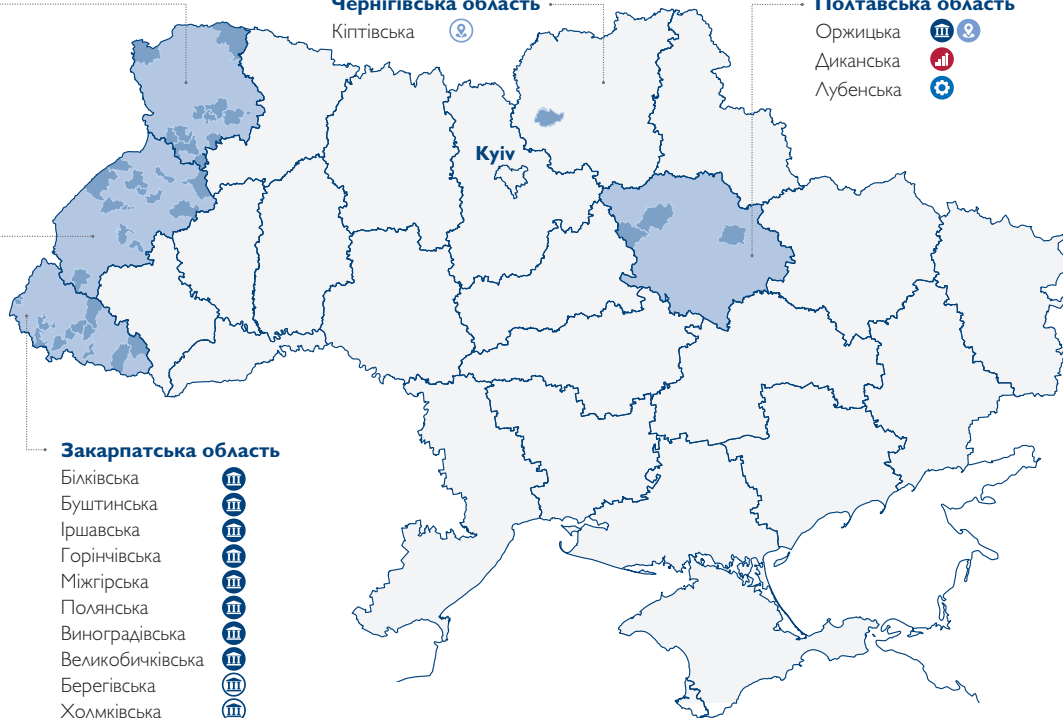
Кіптівська

Полтавська область

Оржицька
Диканська
Лубенська

Закарпатська область

Білівська
Буштинська
Іршавська
Гориньківська
Міжгірська
Полянська
Виноградівська
Великобичківська
Берегівська
Холмківська
Мукачівська
Ужгородська

Громади-партнерки Проекту USAID «ГОВЕРЛА»
Дружні громади Проекту USAID «ГОВЕРЛА»

27 громадам, включно з 8 дружніми громадами, надається підтримка у підготовці 5-річних Стратегій розвитку

11 громадам надається підтримка у просуванні ініціатив у сфері місцевого економічного розвитку

8 громадам надається підтримка з просторового планування розвитку територій (формування завдання на комплексний план просторового розвитку)

3 громадам надана підтримка у підготовці договору про співробітництво громад

Реалізація ініціатив у сфері удосконалення муніципальних послуг.

15 тренінгових заходів проведено, щоб допомогти органам місцевого самоврядування виконувати повноваження з наступних питань:

- енергоефективність
- вирішення трудових спорів
- управління земельними ресурсами
- місцеві цільові програми
- доступність послуг
- просторове планування
- поводження з відходами.

USAIDhoverla